

◀ Bij de sluis van Schaphalsterzijl staat nog altijd een windvaan met het wapen van het voormalig waterschap Hunsingo. – Foto: collectie Groninger Archieven

rivier afgesneden en gekanaliseerd, waarna het gehele stuk ten noorden van de stad Rietdiep ging heten.

Hunsingo

Aan het einde van de achtste eeuw was er, in de tijd waarin het Christelijk geloof verspreid werd, sprake van de gouw Hunusga, die vanaf 1057 de naam Hunsingo droeg. Hunsingo behoorde tot de Ommelanden, de plattelandsgebieden rondom de stad Groningen. In 1594 werden diverse kleinere districten samengevoegd tot drie kwartieren: Westerkwartier, Hunsingo en Fivelingo. De grens tussen Westerkwartier en Hunsingo werd gevormd door het Reitdiep, aan de oostzijde vormde de Maarvliet, een zijtak van de Fivel die bij Oosteinde de zee bereikte, de scheiding tussen Hunsingo en Fivelingo. Langs deze grens loopt nu de Eemshavenweg. De zuidgrens van het gebied liep van Selwerd, via Noorderhoogbrug tot aan Noorddijk. Lange tijd is Winsum de belangrijkste plaats van district Hunsingo geweest. Er werd recht gesproken, vergaderd en de plaats had het recht munten te slaan. Winsum was een tijdlang een geduchte concurrent van de stad Groningen. In latere tijd verplaatste de rechtspraak zich naar Onderdendam, dat gunstig lag op het kruispunt van het Boterdiep en het Winsummerdiep. Vanaf de brug is te zien dat het gevang nog steeds boven het water hangt. Ook het inmiddels ontstane waterschap Hunsingo zetelde in Onderdendam.

Waterschappen

Het boezemwaterschap Hunsingo is door Provinciale Staten ingesteld in 1856, daarmee werden het Winsummer- en Schaphalsterzijlvest, het Houwerzijlvest, het Schouwerzijlvest en het Wetsingerzijlvest samengevoegd tot één waterschap dat de naam van het kwartier Hunsingo kreeg. Het ging in 1995 over in het huidige waterschap Noorderzijlvest.

Het Hogeland

Vanuit de Waddenzee slibde het land van Hunsingo steeds verder op, door deze aanslibbing en indijking verplaatste de noordgrens van het gebied zich steeds verder naar het noorden, met almaar hoger opslibbende kwelders. Rond 1200 lagen de dorpen van Hunsingo zoals Kloosterburen, Pieterburen, Warffum en Uithuizermeeden, op de kwelderruggen vlakbij de zeedijk. Vandaag worden ze door zeker vijf kilometer opgeslibd en ingedijkt land gescheiden van de Waddenzee. Het gedurende al die eeuwen opgeslibde gebied, dat het Ho(o)geland wordt genoemd, vormt nu, samen met het overgrote deel van het achterland van district Hunsingo, gemeente Het Hogeland.

Het wapen van de nieuwe gemeente Het Hogeland bouwt voort op het oorspronkelijke wapen van district Hunsingo, net als het wapen van het waterschap dat indertijd deed. Zo zijn door naam en wapen heden en verleden van dit gebied met elkaar verbonden.

In deze rubriek vertelt De Verhalen van Groningen iedere maand een verhaal uit jouw regio. Het verhaal is geschreven door een correspondent die in de streek woont. Benieuwd naar verhalen uit andere streken? Kijk dan eens op deverhalenvangroningen.nl/regio; daar vind je alle artikelen die we in de verschillende huis-aan-huisbladen publiceren.

Deze verhalen komen tot stand in samenwerking met

Regionaal Historisch Centrum
Groninger Archieven

Het wapen van gemeente Het Hogeland

Per 1 januari 2019 is gemeente Het Hogeland van start gegaan. Bij het kiezen van de naam verkoos 71% van de inwoners van dit grote gebied deze naam boven de andere keuzes Hunsingo en Marenland. Toch doet het onlangs gepresenteerde wapen heel sterk aan dat van het oude Hunsingo denken.

Door Emmy Wagenaar Hummelinck

Wat is Hunsingo eigenlijk? In vroeger tijden spraken ook van Hunzengo, dan wordt het al wat begrijpelijker, als je weet dat 'go' staat voor gouw of streek. Hunsingo was een streek die bepaald werd door het stroomgebied van de Hunze.

De Hunze was een machtige rivier die het water vanuit Drenthe langs de noordzijde van de Hondsrug en de stad Groningen naar zee voerde. Ten noorden van de stad vormde de rivier een brede

delta met vele vertakkingen, waarvan de hoofdstroom ter hoogte van Pieterburen in zee uitkwam. De kustlijn lag kilometers zuidelijker dan nu. Door aanslibbing, en vooral de bedijkingen vanaf de elfde eeuw, verzandde en verlandde de delta en verlegde de monding zich naar het westen. De rivier vormde voor de stad Groningen een belangrijke aanvoerroute over zee en om deze route te bekorten werden er steeds meer slingers van de meanderende

DE VERHALEN VAN GRONINGEN

www.deverhalenvangroningen.nl - info@deverhalenvangroningen.nl

